

УДК 37:004

СОКУРЕНКО В. В.,

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
Начальник Головного управління Національної поліції в Харківській області;*

 <https://orcid.org/0000-0001-8923-5639>

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО СКЛАДУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У доповіді висвітлено нормативні та організаційні основи удосконалення професійних компетенцій науковим і науково-педагогічним складом закладів вищої освіти МВС у практичних органах та підрозділах Національної поліції України.

Ключові слова: *освіта, наука, Національна поліція, МВС України.*

Ефективне виконання завдань, покладених на МВС у сучасних умовах, вимагає підвищення якості підготовки фахівців у сферах охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства та держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а надання поліцейських послуг у різних сферах суспільного життя вимагає постійного удосконалення існуючої моделі відомчої системи освіти та концептуальних засад її оптимізації.

За останні роки керівництвом МВС України було прийнято чимало документів, спрямованих на удосконалення підготовки поліцейських, зокрема у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання.

Відправною точкою розбудови системи відомчої освіти, безумовно, стала Стратегія розвитку органів системи МВС України на період до 2020 року, яка наголосила на необхідності розвитку відомчої системи освіти та підготовки кадрів, що відповідає професійним потребам і формує загальні цінності для персоналу системи МВС, розроблення і впровадження програм безперервного професійного розвитку персоналу, впровадження механізму міжвідомчого стажування працівників у системі МВС [1].

Згідно з вимогами Наказу МВС України від 25.11.2016 № 1252 «Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України» основними питаннями у сфері відомчої освіти, що потребують постійної уваги, є:

– постійне підвищення якості освіти, її практичної спрямованості, моніторинг освітнього процесу, постійне оновлення його змісту і форм організації, удосконалення нормативно-правового та науково-методичного забезпечення;

– максимальне впровадження в освітній процес інноваційних технологій, позитивного зарубіжного досвіду підготовки фахівців, накопичених здобутків і кращих вітчизняних освітянських традицій;

– орієнтація освітнього процесу на формування фахової, діяльнісної та особистісної компетенцій на основі базових знань і вмінь у рамках освітньої підготовки та постійної актуалізації підвищення кваліфікації; моделювання та комплексне вирішення ситуативних завдань; формування відповідної психологічної готовності та морально-ділових якостей особистості;

– модернізація системи післядипломної освіти для підтримки високого рівня професійної кваліфікації працівників і військовослужбовців, орієнтованої на вирішення актуальних завдань службової діяльності та адаптованої до регіональної специфіки;

– підвищення результативності проведення наукових досліджень, підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів відповідно до потреб практики, створення учасникам освітнього процесу необхідних умов для здійснення ефективної наукової роботи [2].

Враховання вищезазначених вимог вимагає від закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання постійно оновлювати зміст освіти, наближувати її зміст до потреб практики, підвищувати кваліфікацію науково-педагогічного складу, що бере участь у реалізації освітніх програм. Дотепер часу дотримання останньої вимоги було ускладнено внаслідок багатьох причин, серед яких слід відмітити розбіжність у відомчому підпорядкуванні ЗВО МВС та підрозділів Національної поліції, відсутність нормативного механізму організації стажування науково-педагогічного складу, а також вимог до зайняття певних посад у системі відомчої освіти.

У цьому аспекті слід схвально поставитись до системних кроків керівництва Міністерства внутрішніх справ щодо усунення відповідних протиріч. Так, у лютому 2020 року було затверджено Професійні, освітні і кваліфікаційні вимоги, яким повинні відповідати поліцейські для зайняття вакантних посад у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських [3].

Зазначені вимоги застосовуються до поліцейських, які відряджаються відповідно до статті 71 Закону України «Про Національну поліцію» на вакантні посади закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, що здійснюють підготовку поліцейських.

Поліцейські, які відряджаються до закладів вищої освіти МВС із залишенням на службі в поліції, звільняються із займаної посади з подальшим призначенням на посади відповідно до Переліку посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях, затвердженого Указом Президента України від 09.12.2015 № 691 [4].

Ці Вимоги поширюються на:

– поліцейських, які відряджаються на посади керівників структурних підрозділів у ЗВО МВС;

– поліцейських, які відряджаються на посади науково-педагогічних працівників;

– поліцейських, які відряджаються на посади наукових працівників;

– поліцейських, які відряджаються на інші посади.

Поліцейські, які відряджаються на посади керівників структурних підрозділів у ЗВО МВС, повинні відповідати таким вимогам:

– стаж роботи на посадах у поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України не менше ніж 3 роки;

– освітній ступінь вищої освіти не нижче ступеня магістра;

– спеціальне звання середнього або вищого складу поліції.

Поліцейські, які відряджаються на посади науково-педагогічних працівників у ЗВО МВС, повинні відповідати таким вимогам:

– стаж роботи на посадах у поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України не менше ніж 3 роки;

– освітній ступінь вищої освіти не нижче ступеня доктора філософії. Поліцейські, які відряджаються на посади викладачів, старших викладачів, – освітній ступінь вищої освіти не нижче ступеня магістра.

Поліцейські, які відряджаються на посади наукових працівників у ЗВО МВС, повинні мати стаж роботи на посадах у поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України не менше ніж 3 роки, а також відповідати іншим вимогам, визначеним нормативно-правовими актами МВС.

Звільнення з посад відряджених поліцейських, які були призначені на посади в ЗВО МВС та мають стаж роботи в органах внутрішніх справ, поліції, апараті Міністерства внутрішніх справ України менше ніж 3 роки, здійснюється із подальшим направленням їх у розпорядження поліції для призначення на попередню посаду або іншу рівнозначну посаду з урахуванням рівня їх освіти (профілю діяльності відповідної кафедри), фізичної підготовки та стану здоров'я один раз на 3 роки, а у випадку наявності такого стажу – один раз на п'ять років

Поліцейські за їхньою згодою та рішенням керівника поліції можуть бути повторно відряджені до ЗВО МВС із залишенням на службі в поліції в порядку, визначеному законодавством, не раніше ніж через 6 місяців після повернення в розпорядження поліції. Безперервний стаж роботи поліцейських на вакантних посадах у ЗВО МВС не повинен перевищувати 5 років [3].

Отже, може зробити висновок, що процедура набуття високого рівня професійної кваліфікації науково-педагогічним складом закладів вищої освіти МВС в основному вирішує завдання щодо приведення змісту підготовки поліцейських та здійснення їх професійного навчання до сучасних вимог правоохоронної системи держави. Крім того, вона дозволяє забезпечувати постійне оновлення професійних компетенцій викладачів та наукових працівників, зміцнити кадровий склад закладів вищої освіти, а також забезпечувати впровадження наукових та освітніх досягнень цих закладів у практичну діяльність органів та підрозділів Національної поліції України.

Список бібліографічних посилань

1. Про схвалення Стратегії розвитку органів системи Міністерства внутрішніх справ на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023-р // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-p> (дата звернення: 09.04.2020).
2. Про затвердження Концепції реформування освіти в Міністерстві внутрішніх справ України : Наказ МВС України від 25.11.2016 № 1252 // ІАС Консультант : сайт. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=0AMQ2E07D1> (дата звернення: 09.04.2020).
3. Про затвердження Професійних, освітніх і кваліфікаційних вимог, яким повинні відповідати поліцейські для зайняття вакантних посад у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських : Наказ МВС України від 13.02.2020 № 123 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0199-20> (дата звернення: 09.04.2020).
4. Про перелік посад, які можуть бути заміщені поліцейськими в державних органах, установах та організаціях : Указ Президента України від 09.12.2015 № 691/2015 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691/2015> (дата звернення: 09.04.2020).

Отримано 17.04.2020

